

**GHEORGHE DUMITROAIA, MUZEUL CETATEA NEAMȚ, TÂRGU
NEAMȚ, ROMÂNIA, BIBLIOTHECA MEMORIAE ANTIQUITATIS,
XXI, PIATRA NEAMȚ, EDITURA „CONSTANTIN MATASĂ”,
2009, 120 P.**

„Neamțul, cetate așezată pe râul cu același nume, care este zidită pe un munte foarte înalt și este atât de întărit din fire, încât pare să înfrunte orice atac văjmaș. A fost de multe ori atacată, dar n-a fost cucerită decât de două ori (...), (p. 31). Cuvintele lui Dimitrie Cantemir reușesc să surprindă cel mai bine imaginea măreață a Cetății Neamțului.

Lucrarea debutează cu un **Cuvânt înainte** (p. 5) din care se poate afla că anul 1866 este anul în care Cetatea Neamț a fost declarată monument istoric, iar în anul 2004 a dobândit „un nou statut – cel de muzeu (...), prin organizarea expoziției permanente” (p. 5). Această parte a lucrării se încheie cu mulțumiri adresate celor care au contribuit „la realizarea noului Muzeu al Cetății Neamț” (p. 5).

Cadrul natural (p. 6) descrie amplasamentul din punct de vedere geografic al Cetății: „Situată în nord-estul județului Neamț, într-o micro-zonă delimitată de apa Moldovei, Subcarpați, masivul piemontan Corni, pâraiele Vad și Valea Albă”, având „condiții foarte bune de apărare din punct de vedere natural” (p. 6). De asemenea, este precizat că această cetate a constituit pentru secolele XIV-XVII centru unei diviziuni administrativ teritoriale, care cuprindea orașul din apropiere, numeroase sate, moșii, munți, păduri, cursuri de apă etc.

Informații despre vechimea locuirii în zona se găsesc în **Preliminariile lucrării** (p. 7). Astfel, sunt atestate în zonă urme de locuire încă din epoca neoneolitică, care au continuat și în mileniile I-II d.Hr, V-VIII d.Hr., dar și în secolele următoare având forme specifice de organizare socio-economică și politico-militară. După mijlocul veacului al XIV-lea, după cum ni se relatează, vechile așezări au cunoscut „o revigorare economică, activitățile productive și schimburile comerciale permițând transformări esențiale în statutul localităților” (p.7).

În ceea ce privește numele cetății, în capitolul **Rolul și denumirea cetății** (p. 9) este indicat faptul că acesta provine probabil de la hidronimul *Neamț* „pe care îl poartă râul ce curge pe sub poala muntelui” (p. 9), care, se pare că ar fi de origine slavă.

Cetățile Moldovei medievale (p. 11-17) este capitolul în care sunt prezentate cetățile din Moldova. Acestea erau centrul unor unități administrativ-teritoriale care aveau atribuții cu caracter administrativ, de exercitare a autorității dregătorilor domnești, cât și funcții economice, religioase, de depozitare etc. De asemenea, este menționat faptul că nu există informații referitoare la începuturile construcției Cetății Neamț, dar conform cercetărilor efectuate, încă din anul 1939,

se pare că ar fi fost construită în a doua parte a domniei lui Petru I Mușat.

Urmează capitolele **Prima restaurare** (p. 18-23) care amintește principalele lucrări de restaurare efectuate în perioada anilor 1968-1972 și **Avatarurile ultimului proiect** (p. 24-31) unde sunt precizate etapele proiectului de restaurare din perioada anilor 2002-2006.

Capitolul Planul general (p. 32-35) al cetății ilustrează un plan amănunțit al fortificației.

Redeschiderea (p. 36-39) din 2009 și **Momente artistice** (p. 40-44) sunt părți ale publicației care surprind momentele din data de 4 iulie 2009 când cetatea a fost reînscrisă în circuitul turistic.

Așa cum reiese din **Istoricul muzeului** (p. 45-48), din analizarea documentelor existente se pare că muzeul Cetății Neamț a fost înființat în toamna anului 1940, dar confruntările militare din anul 1944 au avut influențe negative asupra muzeului. Acest muzeu a fost reînființat, în acte, în anul 1957, dar ulterior a fost închis până în anul 2009.

În capitolul **Plan de vizitare** (p. 49-107) este adăugat un plan amănunțit care include toate sălile muzeului, dar și anumite informații legate de domni sau persoane de seamă cu atribuții de conducere, precum și evenimentele vremii.

Spre sfârșitul volumului sunt adresate **Mulțumiri** (p. 110-113) tuturor celor care au contribuit la realizarea muzeului, încheierea făcându-se cu **Rezumate** (p. 116-119) în limbile franceză și engleză și cu o **Bibliografie selectivă** (p. 120).

Parcurgând paginile acestei lucrări călătorim în trecut, atât prin intermediul informațiilor din conținut, dar și cu ajutorul imaginilor reprezentative pentru Muzeul Cetății Neamțului, cetate care a inspirat de-a lungul timpului scriitori numeroși.

Manuela Ghiurcă